

Rapport van de expertencommissie officieel onderwijs

Hoorzitting Vlaams parlement – 18 juni 2015

Expertencommissie officieel onderwijs

1. Aanstelling en opdracht
2. Verloop werkzaamheden
3. Uitdagingen (officieel) onderwijs in de toekomst
4. Uitgangspunten voor antwoord op de uitdagingen
5. Advies

1. Aanstelling en opdracht

- Samenstelling commissie (juli 2013):
 - 4 onafhankelijke experts
 - Secretariaat en ondersteuning administratie
- Context: de toenmalige conceptnota over besturen in leerplichtonderwijs met pleidooien voor schaalvergroting in functie van leefbaarheid, beveiliging tewerkstelling en mobiliteit, het afstoten van het gemeentelijk onderwijs, de druk op de vrije keuze...
- Opdracht: *“Een commissie zal de haalbaarheid van één publiek net in het basis- en secundair onderwijs onderzoeken, Deze commissie bereidt haar advies voor tegen de vorming van de volgende Vlaamse regering”*

2. Verloop werkzaamheden⁽¹⁾

- opmaak van een stand van zaken: het onderwijslandschap, het respectievelijke marktaandeel, de financiering, swot-analyse
- gesprekken en intern overleg:
 - juli '13 – april '14: gesprekken met (VSKO), GOI, OVSG en POV, experts, lokaal onderwijsveld in Brussel
 - april '14: beslissing om werkzaamheden verder te zetten - advies ten behoeve van Vlaamse regering 2014-2019

2. Verloop werkzaamheden⁽²⁾

- oktober '14:
 - toelichting advies aan minister – vraag om aantal elementen te verduidelijken
 - Gesprekken met onderwijskoepels en IM van GO!
- januari '15 – april '15:
 - update van het initieel advies en toelichting aan en bespreking met vertegenwoordigers GO!, OVSG en POV

3. Uitdagingen voor het (officieel) onderwijs in de 21ste eeuw⁽¹⁾

1. Het onderwijs in het algemeen

- Toegankelijkheid en gelijke kansen
- Toegenomen diversiteit tot kracht maken
- Voorbereiden op de nieuwe competenties
- Meer gekwalificeerde uitstroom
- Onderwijs op maat
- Verbreding (en vermaatschappelijking) van het onderwijs
- Een versterking van de school als pedagogisch milieu
- Een gedreven en creatief lerarenkorps
- Onderwijs als een boeiende leer- en werkplek
- Aangepaste en kwaliteitsvolle infrastructuur

3. Uitdagingen vr. het (officieel) onderwijs in 21ste eeuw⁽²⁾

2. Het officieel onderwijs in het bijzonder – kernvraag: hoe kwalitatief hoogstaand openbaar onderwijs organiseren per stad/regio?

- De **inbedding** in de lokale (& regionale) gemeenschap
- Consequente toepassing v.h. **subsidiariteitsbeginsel** met
 - een doorgedreven decentralisatie met volle autonomie
 - meer samenwerking
 - meer ruimte voor de pedagogische kerntaak in de school
- Een aangepaste **infrastructuur** en uitrusting
- Scholen kunnen deze uitdagingen enkel aan als ze steun en 'rugdekking' vinden bij een **sterk schoolbestuur**.
- Tegengaan **versnippering** en inadequate **kleinschaligheid**
- Tegengaan van **overlap** en **oneigenlijke concurrentie**, terwijl het onderscheid flinterdun is

4. Uitgangspunten voor antwoord op de uitdagingen⁽¹⁾

- Nood aan een **principiële bereidheid** v.d. netten om samen te werken
- De **pedagogische kracht** van de entiteit "school" versterken als wezenlijk doel
- Schoolbesturen gaan structureel relaties aan met de **lokale en regionale gemeenschap** in haar veelheid en diversiteit
- Scholen moeten in een structureel netwerk **samen kennis kunnen ontwikkelen en delen**

4. Uitgangspunten voor antwoord op de uitdagingen⁽²⁾

- Een gedeelde definiëring van **neutraliteit** moet voor elk net binnen het officieel onderwijs mogelijk zijn – binnen die klijntijnen ruimte voor differentiatie
- Bestuurlijke samenwerking als draagvlak voor stabiliteit, mobiliteit en professionalisering van **de loopbaan**
- Regelgevende ingrepen nodig om **samenwerking** mogelijk te maken en betere kansen op **performante organisatie** officieel onderwijs
- Nood aan **minder planlast** dan in de huidige scholengemeenschappen

5. Advies⁽¹⁾

- Eén lokale/regionale rechtsvorm creëren met **GO!** en waarin alle (officiële) aanbieders op vrijwillige basis kunnen instappen
- Een structurele band met lokale/provinciale besturen
- Een regionale verankering die afgestemd is op de maatschappelijke werkelijkheid en op de gebiedsindeling van andere beleidsterreinen (lasagne)
- geen minimale schaal bij voorbaat

5. Advies⁽²⁾

- Eén **koepelsecretariaat** voor
 - belangenbehartiging,
 - het toezicht op een gemeenschappelijk gedefinieerde neutraliteit
 - het waarborgen v.d. keuzevrijheid
- Samenvoeging van de **pedagogische begeleidingsdiensten**
- Scholen zijn pedagogisch **autonoom**
- conform het subsidiariteitsbeginsel kunnen **andere taken** (inclusief eventueel CLB-ondersteuning) door het schoolbestuur worden opgenomen
- Betere **samenwerking** met regionaal georganiseerde welzijns- en gezondheidsvoorzieningen

5. Advies⁽³⁾

- Een gunstiger financiering voor wie bestuurlijk samengaat dan voor wie dat niet doet
- De werkings- en infrastructuurmiddelen integreren in dotatie schoolbesturen
- Nederlandstalig officieel onderwijs in Brussel in één regionaal bestuur